

PLA DOCENT

Curs: Primer
Especialitat: Direcció i Dramatúrgia
Codi de l'assignatura: 513006
Assignatura: Història i teoria de la literatura dramàtica 1
Tipus d'assignatura: Obligatòria
Crèdits ECTS de l'assignatura: 6 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 150 hores
Impartició: Anual
Professors/es:
Descriptors: Coneixement, anàlisi i comprensió dels textos dramàtics i de teoria del drama propis de la cultura greco-llatina clàssica, de l'època medieval, del Renaixement, del teatre isabelí, i del segle d'or espanyol.
Requisits:
Observacions: l'assignatura té dos blocs de continguts de 75 hores

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L' ASSIGNATURA:

Competències generals:

1. Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
2. Desenvolupar idees i arguments d'una manera raonada i crítica.
3. Contribuir amb la pròpia activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seva incidència en els diversos àmbits i la seva capacitat de generar valors significatius.
4. Utilitzar les habilitats comunicatives tant en l'expressió oral com en l'expressió escrita.
5. Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.

Competències específiques:

1. Identificar i dominar els textos dramàtics i de teoria del drama més importants de l'època estudiada.
2. Contextualitzar adequadament els textos estudiats.
3. Dominar els debats socials, estètics i ideològics subjacents a les obres del període estudiat.
4. Saber discernir l'evolució estilística i dels gèneres del període estudiat.
5. Saber discernir les relacions sincròniques que s'estableixen entre els autors i els textos del període estudiat.
6. Ser capaç d'analitzar els aspectes formals i de contingut dels textos dramàtics estudiats.
7. Identificar les possibilitats interpretatives dels textos estudiats, tant en el seu context originari, com en l'actualitat.
8. Ser capaç de descobrir les possibilitats escèniques implícites dels textos estudiats.
9. Saber establir analogies amb els textos dramàtics de l'actualitat.
10. Consolidar els fonaments del procés creatiu personal, tant pel que es refereix a la metodologia de treball com a la renovació estètica.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE:

Coneixements:

1. Conèixer, per lectura directa, un nucli canònic dels textos dramàtics i de teoria del drama relatius al període estudiat.
2. Dominar la relació dels textos treballats amb la cultura i el període històric al qual pertanyen.
3. Conèixer els trets estètics i socials que configuren els principals moviments històrics.
4. Dominar l'eix diacrònic del període estudiat i l'evolució que s'ha produït entre principi i final.
5. Dominar l'eix sincrònic del període estudiat.
6. Conèixer les estructures formals i ideològiques subjacents als textos estudiats.
7. Discernir la varietat de possibles interpretacions dels textos estudiats posant-los en relació amb el context de l'època i amb l'actual.
8. Conèixer el valor escènic dels textos dramàtics estudiats.
9. Adquirir eines conceptuals per poder relacionar els autors i els textos del període estudiat amb la literatura dramàtica actual.

Habilitats, procediments o destreses:

1. Saber apreciar el valor literari i artístic dels textos estudiats.
2. Saber aplicar la contextualització històrica i cultural dels textos treballats per extreure'n informació.
3. Ser capaç de relacionar els textos estudiats amb els debats estètics i socials de l'època estudiada.
4. Saber discernir les aportacions dels autors i textos dramàtics pel que fa a l'evolució històrica del període estudiat.
5. Saber establir relacions entre els autors i els textos coetanis del període estudiat.
6. Saber descobrir les parts constitutives d'un text dramàtic i les forces que expliquen el desenvolupament de l'acció.
7. Saber extreure possibles interpretacions dels textos estudiats.
8. Ser capaç de valorar les potencialitats escèniques dels textos estudiats, tant pel que fa a l'època a la qual pertanyen com a l'actualitat.
9. Ser capaç d'identificar analogies i influències dels textos estudiats en la literatura dramàtica actual.

Actituds:

1. Tenir autonomia a l'hora de buscar informació, sintetitzar-la i saber-la exposar tant oralment com per escrit.
2. Ser crític amb les pròpies idees i flexible per tal de poder resoldre problemes que apareguin en contextos diferents.
3. Tenir una mirada oberta cap a la literatura dramàtica així com cap a altres èpoques i contextos socials.
4. Ser capaç d'aprendre dels errors i dels encerts.
5. Exposar els propis punts de vista amb una actitud dialogant i constructiva.
6. Ser inquiet i tenir curiositat per apropar-se al coneixement del passat per tal d'enriquir l'imaginari i la pròpia pràctica professional.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI):

Blocs de contingut:**Primer Bloc:**

1. Grècia: Atenes i el fenomen sociopolític de la tragèdia.
2. Èsquil, Sòfocles i Eurípides.
3. El drama satíric dintre de la història del teatre grec.
4. La Comèdia Antiga: retrat satíric de l'actualitat atenenca. Aristòfanes.
5. Menandre i la Comèdia Nova.
6. Els antecedents de la teoria dramàtica: Aristòfanes i Plató.
7. La formalització de la teoria dramàtica: Aristòtil, *Poètica* i *Retòrica*.
8. Roma: context històric.
9. La teoria del drama a Roma: Horaci.
10. La comèdia romana: Plaute i Terenci.
11. La tragèdia romana: Sèneca i el declivi de la creació de textos dramàtics.
12. Edat Mitjana: context històric.
13. El drama litúrgic: emergeix novament la textualitat dramàtica.
14. Altres formes de literatura dramàtica a l'Edat Mitjana.

Segon Bloc:

1. El Renaixement italià: context històric.
2. La recepció d'Aristòtil a la Itàlia renaixentista: comentaris a *La poètica*.
3. La comèdia i la tragèdia renaixentistes. Maquiavel.
4. El pre-renaixement a la Corona de Castella. *La Celestina*.
5. Renaixement i Segle d'Or espanyol.
6. De Juan del Encina a Miguel de Cervantes. Els entremesos i el teatre culte de Cervantes.
7. Lope de Vega i la invenció d'una fórmula teatral.
8. Teoria dramàtica: *El arte nuevo de hacer comedias* de Lope de Vega.
9. Pedro Calderón de la Barca.
10. El Renaixement anglès i el teatre isabelí.
11. Christopher Marlowe i l'eclosió del gran teatre isabelí.
12. William Shakespeare
13. Ben Jonson i el teatre post-shakesperian

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA:

6 ECTS:

90 hores de lectivitat presencial (60%)

60 de treball autònom de l'alumne (40%)

Total d'hores de l'assignatura: 150 hores.

El treball presencial podrà incloure:

- Exposicions magistrals a càrrec del professor/a
- Anàlisi i comentari de textos dramàtics
- Exposicions a càrrec dels alumnes
- Exercicis individuals o en grup
- Debats sobre temes proposats pel professor/a
- Tutories ECTS

El treball autònom podrà incloure:

- Lectura dels textos obligatoris
- Lectura de la bibliografia optativa
- Revisió i estudi dels apunts
- Realització dels treballs que encarregui el professor/a
- Tutories

Ponderació:

Assistència a classe:

L'alumne/a haurà de complir com a mínim el 75% de presencialitat a les classes.

1. TREBALL PRESENCIAL: 40%

- Exercicis fets a classe.
- Actitud. El professor/a avaluarà la qualitat de la presencialitat de l'alumne/a i molt especialment la seva participació en la dinàmica de les classes i els debats.

2. TREBALL AUTÒNOM: 60 %

El treball autònom pot incloure:

- Exercicis fets fora de classe. Treballs parcials i/o finals.
- Lectures (bibliografia obligatoria o optativa que proposi el professor, així com les fonts que cregui oportunes), estudi dels apunts presos durant les classes; els quals s'avaluen per mitja d'un examen o exposició oral.

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ:

Bàsics

- ALLEGRI, Luigi: *Teatro e spettacolo nel Medioevo*. Bari: Laterza, 1988.
- BAJTIN, Mijail: *La cultura popular en la Edad Media y en el Renacimiento*. Barcelona: Barral Editores, 1974 (Reeditada por Alianza Universidad, Madrid, 1987).
- BATY, G & CHAVANCE R.: *El arte teatral*. (Breviarios, núm. 45). México: F.C.E., 1993.
- BEARE, William: *La Escena romana una breve historia del drama latino en los tiempos de la República*. Buenos Aires: Eudeba, 1964.
- BERTHOLD, M.: *Historia social del teatro I i II*. Guadarrama. (pág. 117-118). Madrid: Punto Omega, 1974.
- BREGAZZI, J.: *Shakespeare y el teatro renacentista inglés*. Madrid: Alianza editorial, 1999.
- BROCKETT, Oscar G. & HILDY, Franklyn J.: *History of the Theatre*, novena edició. Boston: Allyn & Bacon, 2003.
- CARLSON, Marvin: *Theories of the Theatre. A Historical and Critical Survey from the Greeks to the Present*. Ithaca-New York: Cornell University Press, 1984.
- CLAVO, Maite i RIU, Xavier: *Teatre grec: perspectives contemporànies*. Lleida: Pagès, 2007.
- DUGDALE, Eric: *Greek Theatre in Context*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008.
- DUMONT, Jean Christian; FRANÇOIS-GARELLI, Marie-Hélène: *Le Théâtre à Rome*. París: Livre de poche, 1998.
- DUMUR, Guy: *Histoire des spectacles (Encyclopédie de la Pléiade)*. Gallimard, París, 1965.
- DUPONT, Florence: *Aristote ou le vampire du théâtre occidental*. París: Flammarion, 2007.
- DUPONT, Florence: *Le théâtre latin*. París: Armand Colin, 1999.
- FERNÁNDEZ VALBUENA: *La Comedia del arte: materiales escénicos* (Espiral/teatro, núm.312). Madrid: Fundamentos, 2006.
- GONZÁLEZ VÁZQUEZ, Carmen: *Diccionario del teatro latino. Léxico, dramaturgia, escenografía*. Madrid: Ediciones Clásicas, 2004.
- GUGLIELMI, Nilda (recopilación y notas): *El teatro medieval*. Buenos Aires: Eudeba, 1980.
- GUZMAN GUERRA, Antonio: *Introducción al teatro griego*. Madrid: Alianza Editorial, 2005.
- HALLIDAY, F.E.: *Shakespeare*. Barcelona: Salvat, 1984.
- JOHNSON, Samuel: *Prefaci a Shakespeare*. Publicacions de la Universitat de Barcelona. Barcelona, 2004.
- LLANOS LÓPEZ, Rosana: *Historia de la teoría de la comedia*. Arco/Libros, Madrid, 2007.
- LÓPEZ EIRE, Antonio: *Poéticas y Retóricas griegas*. Síntesis, Madrid, 2002.
- LÓPEZ, Aurora; POCIÑA, Andrés: *Comedia romana*. Akal, Madrid, 2007.
- MACGOWAN K.; MELNITZ W.: *Las edades de oro del teatro*. F.C.E. Colección popular, núm.54. México, 1994.
- MASSIP, Francesc: *Formes teatrals de la Tradició Medieval*. Barcelona: Institut del Teatre, 1995.
- MASSIP, Francesc: *Història del Teatre Català. Vol. 1, Dels orígens a 1800*. Tarragona: Arola, 2007.
- MASSIP, Francesc: *La Festa d'Elx i els misteris medievals europeus*. Diputació d'Alacant/Ajuntament d'Elx, 1991.
- MCDONALD, Marianne; WALTON, J. Michael: *The Cambridge Companion to Greek and Roman Theatre*. Cambridge University Press, 2007.
- MEDINA VICARIO, Miguel: *Los géneros dramáticos*. Madrid: Fundamentos, 2000.
- MELENDRES, Jaume: *La teoria dramàtica. Un viatge a través del pensament teatral*. Barcelona: Institut del Teatre, 2006.
- MOLINARI, Cesare: *Storia del Teatro*. Bari: Laterza, 1999.
- MORETTI, Jean-Charles: *Théâtre et société dans la Grèce antique*. Paris: Le livre de poche, 2001.
- NICOLL, Allardyce: *Historia del teatro mundial: desde Esquilo a Anouilh*. Madrid: Aguilar, 1964

- OLIVA, César; TORRES MONREAL, Francisco: *Historia básica del arte escénico*. Madrid: Cátedra, 1990.
- OLIVA, Salvador: *Introducció a Shakespeare*. Barcelona: Empúries, 2000.
- OLSON, Elder: *Tragèdia i teoria del drama*. Barcelona: Quaderns Crema, 1985.
- PADUANO, Guido: *Il teatro antico (Guida alle opere)*. Bari: Laterza, 2005.
- PANDOLFI, Vito: *Història del teatre (vols. I-II-III)*. Barcelona: Institut del Teatre, 1989, 1990, 1993.
- PÉREZ PRIEGO, M.A.: *El teatro en el renacimiento*. Col. Arcadia de las Letras. Edics del Laberinto. 2004.
- RODRÍGUEZ ADRADOS, Francisco: *Del teatro griego al teatro de hoy*. Madrid: Alianza, 1999.
- ROUBINE, Jean-Jacques: *Introduction aux grandes théories du théâtre*. Paris: Bordas, 1990.
- RUIZ RAMON, Francisco: *Historia del teatro español I i II*. Madrid: Alianza Editorial, 1967.
- SAVARESE, Nicola: *Teatri Romani. Gli spettacoli nell'antica Roma*. Bologna: Il Mulino, 1996.
- URIBE, Maria Luz: *La comedia del arte*. (núm.209). Barcelona: Destino: libro, 1983.
- VALBUENA PRAT, A: *El teatro español en su siglo de oro*. Barcelona: Planeta, 1969.
- WEINBERG, Bernard: *Estudios de poética clasicista*. Madrid: Arco/Libros, 2003.
- WILES, David: *Greek Theatre Performance. An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- WILSON E.M. & MOIR D.: *Historia de la literatura española 3. Siglo de Oro: Teatro*. Barcelona: Ariel, 2001.
- ZARRILLI, Phillip B.; MCCONACHIE, Bruce; WILLIAMS, Gary Jay; FISHER SORGENFREY, Carol: *Theatre Histories: An Introduction*. London - New York: Routledge, 2006.

Complementaris (Ampliació)

La donarà el professor/a que imparteixi l'assignatura.